

Hoe gebeurt de beoordeling?

1. Wie doet de beoordeling?

Het subsidiebesluit¹ geeft de opdracht aan de CIW om advies te geven over de ingediende subsidieaanvragen aan de Vlaams minister bevoegd voor ruimtelijke ordening. De CIW heeft de voorbereiding van dit advies toevertrouwd aan de CIW ad hoc Werkgroep Rubiconfonds. Deze werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van leden van de CIW aangevuld met een vertegenwoordiger van De Scheepvaart NV en de Vlaamse Landmaatschappij. De ad hoc Werkgroep Rubiconfonds gebruikte een objectieve beoordelingsmethodiek die hierna verder wordt toegelicht. De CIW ad hoc Werkgroep Rubiconfonds kan de aanvragers van een subsidie ook uitnodigen om toelichting te geven op een hoorzitting over de ingediende subsidieaanvraag en om bijkomende vragen te stellen.

2. Drie toekenningscriteria

De aanvragen worden beoordeeld op basis van drie gelijkwaardige toekenningscriteria. De beoordeling maakt het mogelijk de aanvragen te rangschikken naar volgorde van in aanmerking komend voor subsidie. Een aanvraag wordt hoger gewaardeerd naarmate het project positiever bijdraagt aan de toekenningscriteria. Deze drie toekenningscriteria zijn:

- ♣ de mate waarin het project aansluit op een aantal doelstellingen van het Decreet betreffende het integraal waterbeleid;
- ♣ de noodzaak, snelle uitvoerbaarheid en kostenefficiëntie van het project;
- ♣ de mate waarin maatregelen van natuurtechnische milieubouw (NTMB) in het project worden geïntegreerd.

3. Beoordeling op het toekenningscriterium “de mate waarin het project aansluit op de doelstellingen van het decreet betreffende het integraal waterbeleid”

Overeenkomstig art. 6 van het besluit gebeurt de beoordeling naar de volgende doelstellingen van het decreet betreffende het integraal waterbeleid:

1. het voorkomen van de verdere achteruitgang van aquatische ecosystemen, van rechtstreeks van waterlichamen afhankelijke terrestrische ecosystemen en van waterrijke gebieden;
2. het verbeteren en het herstellen van aquatische ecosystemen en van rechtstreeks van waterlichamen afhankelijke terrestrische ecosystemen;
3. het beheer van hemelwater en oppervlaktewater zo organiseren dat het hemelwater zoveel mogelijk verdampt of nuttig wordt aangewend of geïnfiltreerd, en dat het overtollig hemelwater

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 9 januari 2009 houdende vaststelling van de nadere regels betreffende de subsidiëring van projecten in het kader van het Rubiconfonds in het begrotingsjaar 2009.

en effluentwater gescheiden van het afvalwater en bij voorkeur op een vertraagde wijze via het oppervlaktewater-net wordt afgevoerd;

4. het beheer van hemelwater en oppervlaktewater zo organiseren dat verdroging wordt voorkomen, beperkt of ongedaan gemaakt;
5. het beheer van hemelwater en oppervlaktewater zo organiseren dat zoveel mogelijk ruimte wordt geboden aan water, met behoud en herstel van de watergebonden functies van de oeverzones en overstromingsgebieden;
6. het beheer van hemelwater en oppervlaktewater zo organiseren dat de risico's op overstromingen die de veiligheid aantasten van de vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen, gelegen buiten overstromingsgebieden, worden teruggedrongen;
7. de integrale afweging van de diverse functies binnen een watersysteem, evenals het onderling verband tussen de verschillende functies van het watersysteem;
8. het bevorderen van de betrokkenheid van de mens met het watersysteem, waaronder de verhoging van de belevingswaarde in stedelijk gebied en vormen van zachte recreatie.

Projecten die negatief scoren op een of meerdere van deze doelstellingen van het integraal waterbeleid, zelfs als de score op een of meer van de andere vermelde doelstellingen positief is, krijgen voor dit toekenningscriterium een relatief lagere score dan projecten die neutraal of positief scoren op alle deze doelstellingen.

Voor elk van deze doelstellingen wordt een beoordeling als volgt gegeven:

Beoordeling	Omschrijving
++	Zeer gunstig
+	Gunstig
0	Neutraal
-	Negatief
--	Zeer negatief
Niet van toepassing	De betrokken doelstelling is niet relevant in het project
Niet gekend	onvoldoende informatie in het dossier om een beoordeling te kunnen uitvoeren

De doelstellingen 5 en 6 zullen dubbel doorwegen in de beoordeling gelet op de finaliteit van de te subsidiëren projecten (ruimte bieden voor water en het voorkomen van de risico's op overstromingen voor vergunde of vergund geachte woningen, bedrijfsgebouwen en vitale nutsvoorzieningen). De doelstelling 5 wordt daarom opgesplitst in een subdoelstelling 5A: “*zoveel mogelijk volume bieden om water bij piekdebieten te kunnen bergen*” en een subdoelstelling 5 B “*zoveel mogelijk oppervlakte bieden aan water buiten de niet bebouwde delen van de valle*”. De doelstelling 6 wordt dubbel geteld.

Indien voor één of meerdere van deze doelstellingen een aanduiding “Niet gekend” moet gegeven worden omdat in het aanvraagdossier en op de hoorzitting onvoldoende informatie gegeven wordt aan de leden van de CIW ad hoc Werkgroep Rubiconfonds om een beoordeling te kunnen uitvoeren, wordt een negatieve score voor die doelstelling gegeven. Om uw kansen op het verkrijgen van subsidies te verhogen is het daarom niet alleen belangrijk dat uw project niet negatief scoort op één of meer van deze doelstellingen maar ook dat er voldoende informatie verstrekt wordt om de beoordeling mogelijk te maken. Indien een bepaalde doelstelling niet relevant is in het project, krijgt die doelstelling een beoordeling 0.

Elke aanvraag krijgt punten door de scores per doelstelling samen te tellen. De som van deze score wordt gewogen met de volgende formule om een gelijkwaardige beoordeling mogelijk te maken.

$$\text{Gewogen score} = \frac{\sum_{i=1}^4 \text{score doelstelling}_i + \sum_{i=a}^b \text{score doelstelling}_{5i} + 2 * \text{score doelstelling}_6 + \sum_{i=7}^8 \text{score doelstelling}_i}{10 - \text{aantal doelstellingen niet van toepassing}} * 10$$

Indien uw aanvraag negatief scoort op deze gewogen score betekent dit dat uw project meer negatieve punten haalde dan positieve en bijgevolg geen positieve bijdrage levert aan het integraal waterbeheer. In tegenstelling tot in 2008 worden aanvragen waarvan deze gewogen score negatief is, uitgesloten van subsidiëring. De gewogen score geeft immers een waardeoordeel over de kwaliteit van de aanvraag. Dat impliceert niet dat het project niet kan uitgevoerd worden, maar wel dat de CIW van mening is dat, zolang het project niet aangepast wordt, waardoor de beoordeling op het toekenningscriterium 'doelstellingen van het decreet betreffende het integraal waterbeleid' positief scoort, het Vlaams Gewest geen suppletieve ondersteuning wenst te geven. De aanvrager kan uiteraard, na herwerking van het aanvraagdossier, in 2010 of later een hernieuwde aanvraag indienen.

De scores van alle aanvragen waarvan de score niet negatief is worden daarna genormaliseerd zodat iedere aanvraag een score heeft tussen 0 en 10. Deze genormaliseerde score laat toe de verschillende aanvragen onderling te rangschikken.

$$\text{Genormaliseerde score} = \frac{\text{Gewogen score} - \text{laagste score}}{\text{hoogste score} - \text{laagste score}} * 10$$

Deze genormaliseerde score varieert tussen 0 en 10 waarbij het dossier met de laagste gewogen score een 0 krijgt en het dossier met de hoogste gewogen score een 10. Deze genormaliseerde score wordt berekend tot op één decimaal. De genormaliseerde score laat toe de verschillende aanvragen onderling te rangschikken op het toekenningscriterium 'doelstellingen van het decreet betreffende het integraal waterbeleid'. Een lage genormaliseerde score betekent echter niet dat het project slechts is, maar wel dat het lager gerangschikt wordt dan projecten met een hogere score.

4. Beoordeling op het toekenningscriterium “noodzaak, uitvoerbaarheid en kostenefficiëntie”

Het tweede toekenningscriterium is de noodzaak, snelle uitvoerbaarheid en kostenefficiëntie van het project (zie art. 7 van het besluit).

De noodzaak van een project wordt afgewogen op basis van het terugdringen van de risico's op overstromingen die de veiligheid aantasten van de vergunde of vergund geachte woningen, bedrijfsgebouwen en vitale nutsvoorzieningen, gelegen buiten overstromingsgebieden.

De beveiligingsgraad wordt bepaald aan de hand van het aantal vergunde of vergund geachte woningen, bedrijfsgebouwen en vitale openbare nutsvoorzieningen dat beschermd wordt en aan de hand van de beperking van de economische schade door uitvoering van het project. De aanvrager moet dat aantonen aan de hand van twee kaarten waarin enerzijds het overstromingsrisico in de toestand zonder uitvoering van het project en anderzijds het overstromingsrisico in de toestand na uitvoering van het project worden weergegeven.

Bij de afweging van projecten wordt niet alleen het absoluut aantal vergunde of vergund geachte woningen, bedrijfsgebouwen en vitale openbare nutsvoorzieningen, gelegen buiten de natuurlijke overstromingsgebieden, dat gevrijwaard wordt van overstroming bekeken, ook de kostenefficiëntie van het project wordt in rekening gebracht. Onder vitale nutsvoorzieningen verstaan we geen grote instellingen (zoals ziekenhuizen, rusthuizen, scholen, openbare gebouwen, ...) maar wel pompstations, transformatorcabines, telecommunicatiecabines e.d.

Voor de uitvoerbaarheid van het project wordt nagegaan of in alle redelijkheid kan worden aangenomen dat het project binnen de termijn van drie jaar (zie artikel 12, § 2 van het besluit) kan worden uitgevoerd.

Voor dit toekenningscriterium wordt dezelfde beoordeling gebruikt dan bij beoordeling van de aanvragen in 2008. De beoordeling naar de noodzaak, uitvoerbaarheid en kostenefficiëntie gebeurt op basis van een “expert beoordeling” door de leden van de CIW ad hoc Werkgroep Rubiconfonds.

De kostenefficiëntie werd bepaald door de relatieve kostprijs als volgt te bepalen:

$$\text{Subsidiabele kosten} = \text{kosten grondverwerving} + \text{kosten riolerings- en wegeniswerken} + \text{kosten andere infrastructuurwerken}$$

$$\text{Aantal gevrijwaarde gebouwen} = \text{aantal woningen} + \text{aantal bedrijfsgebouwen} + \text{aantal vitale nutvoorzieningen dat door de realisatie van het project² van overstroming wordt gevrijwaard.}$$

$$\text{Relatieve kostprijs} = \frac{\text{subsidiabele kosten}}{\text{aantal gevrijwaarde gebouwen}}$$

De score wordt bepaald op basis van de ligging van de relatieve kostprijs t.o.v. decielen (of 10-percentielen). Hoe lager de kostprijs per van overstroming gevrijwaard gebouw, hoe hoger de score. Op die manier krijgen projecten waarvan met relatieve minder middelen meer gebouwen van overstroming worden gevrijwaard, hogere scores.

De score wordt daarna gewogen. Indien de kosten van rioleringswerken en wegeniswerken 50% of meer van de subsidiabele kosten uitmaken wordt de score gehalveerd.

Daarna wordt deze gewogen score genormaliseerd als volgt:

$$\text{Genormaliseerde score} = \frac{\text{Gewogen score} - 1}{10 - 1} * 10$$

Deze genormaliseerde score varieert tussen 0 en 10 waarbij het dossier met de laagste gewogen score een 0 krijgt en het dossier met de hoogste gewogen score een 10. Deze genormaliseerde score wordt berekend tot op één decimaal. De genormaliseerde score laat toe de verschillende aanvragen onderling te rangschikken op het toekenningscriterium ‘noodzaak, uitvoerbaarheid en kostenefficiëntie’. Een lage genormaliseerde score betekent echter niet dat het project slechts is, maar wel dat het lager gerangschikt wordt dan projecten met een hogere score.

5. Beoordeling op het toekenningscriterium “maatregelen van natuurtechnische milieubouw”

Het derde toekenningscriterium is de mate waarin maatregelen van natuurtechnische milieubouw (hierna NTMB genoemd) in het project worden geïntegreerd. De beoordeling van het toekenningscriterium NTMB gebeurt op basis van een aantal subcriteria NTMB zoals ze in het Besluit van de Vlaamse Regering werden opgenomen.

5.1. Wat is NTMB?

Het basisidee van NTMB is het scheppen, bevorderen, herstellen, handhaven of optimaliseren van een goede uitgangssituatie voor natuurontwikkeling, met de nadruk op streekgebonden flora en fauna en hun levensgemeenschappen.

Concreet betekent dit dat er bij infrastructuurwerken rekening gehouden wordt met het natuurlijk milieu. Op deze manier wordt getracht de soms ingrijpende negatieve invloed van een infrastructuurwerk op het natuurlijk milieu te milderen en er zo min mogelijk schade aan toe te brengen.

Aangezien ruimtegebrek meestal de oorzaak is van het ontstaan van de wateroverlastproblematiek, zijn technische ingrepen vaak niet uit te sluiten om het probleem op te lossen. Natuurtechnische

² Op basis van een modellering met een retourperiode van 25 jaar, op basis van een studie of op basis van de inschattingen, zoals meegedeeld in het aanvraagdossier.

milieubouw reikt oplossingen aan die het effect van de noodzakelijke ingrepen op de omgeving en het natuurlijke milieu kunnen verzachten.

5.2. Wat is het doel van het selectie criterium NTMB?

Het doel is om de aandacht te vestigen op het integreren van ecologie in infrastructuurprojecten door o.a. aangepast materiaalgebruik in een doordacht ontwerp dat de problematiek op een integrale wijze aanpakt.

De subcriteria NTMB die gebruikt worden om de projecten te beoordelen, hebben als doel bij de aanvragers een ecologische reflex te stimuleren, die mens, dier en leefmilieu ten goede komen in het volledige projectverloop, van bij het ontwerp tot de uitvoering en nadien het beheer.

5.3. Hoe gebeurt de beoordeling?

De beoordeling gebeurt op basis van de volgende subcriteria (zoals vermeld in art. 8 van het besluit):

1. de integrale aanpak: dat is de combinatie van meerdere ecologische maatregelen om in één project verschillende watergerelateerde knelpunten samen op te lossen, bij voorkeur in overleg met de verschillende betrokken sectoren;
2. de correcte toepassing van methoden, beschreven in het 'Vademecum Natuurtechniek: inrichting en beheer van waterlopen' van het vroegere departement Leefmilieu en Infrastructuur (Brussel, 1994) en het 'Vademecum Natuurtechniek: inrichting en beheer van wegen' van het vroegere departement Leefmilieu en Infrastructuur (Brussel, 1996). In die vademecums Natuurtechniek wordt voor de hieronder vermelde subcriteria een prioritering voorgesteld, waarbij rekening gehouden moet worden met de lokale omstandigheden. Die prioritering wordt ook gehanteerd bij de beoordeling van:
 - a. aandacht voor gebruik van milieu- en natuurtechnische (oeverbeschermings) materialen;
 - b. aandacht voor aanleg van gepast oeverprofiel;
 - c. aandacht voor spontane vegetatieontwikkeling op de oevers;
 - d. aandacht voor aangepaste wegbekleding bij de inrichting van de toegangsweg;
3. het projectverloop. Ook bij dit criterium worden een aantal subcriteria afzonderlijk beoordeeld:
 - a. aandacht voor milieu en natuur bij ontwerp;
 - b. aandacht voor milieu en natuur bij uitvoering;
 - c. aandacht voor natuurvriendelijk beheer;
4. de aandacht voor ontsnippering;
5. de mogelijkheden voor waterberging;
6. de variatie in natuurtechnische milieubouwoplossingen binnen één project;
7. de landschappelijke inpassing van het project;
8. de aandacht voor vismigratie;
9. de sensibiliserende en/of educatieve waarde.

Voor elk van deze subcriteria wordt een beoordeling gegeven als volgt:

Beoordeling	Omschrijving
++	Zeer gunstig
+	gunstig
0	neutraal
-	negatief
--	Zeer negatief
Niet van toepassing	Het subcriterium is niet relevant in het project
Niet gekend	onvoldoende informatie in het dossier om een beoordeling te kunnen uitvoeren

Bepaalde subcriteria krijgen een beoordeling “Niet van toepassing” afhankelijk van de aard van uw project. Wanneer er bv. geen toegangswegen of fietspaden worden aangelegd, is het subcriterium “aandacht voor aangepaste wegbekleding bij de inrichting van de toegangsweg” uiteraard zonder voorwerp.

Indien voor één of meerdere van deze subcriteria een aanduiding “Niet gekend” moet gegeven worden omdat in het aanvraagdossier en op de hoorzitting onvoldoende informatie gegeven wordt aan de leden van de CIW ad hoc Werkgroep Rubiconfonds om een beoordeling te kunnen uitvoeren, wordt een negatieve score voor dat subcriterium gegeven. Om uw kansen op het verkrijgen van subsidies te verhogen is het daarom niet alleen belangrijk dat uw project niet negatief scoort op één of meer van deze subcriteria maar ook dat er voldoende informatie verstrekt wordt om de beoordeling mogelijk te maken.

De score werd dan bekomen door de som van de punten voor de 14 subcriteria te nemen met de volgende formule:

$$Score = \sum_{i=1}^{14} \text{punten doelstelling}_i$$

Deze score werd vervolgens gewogen omdat voor veel dossiers bepaalde subcriteria niet relevant zijn en dit een onderlinge vergelijking van de scores onmogelijk maakt. Dat gebeurde aan de hand van de volgende formule:

$$\text{Gewogen score} = \frac{Score}{14 - \text{aantal subcriteria niet van toepassing}} * 14$$

In tegenstelling tot in 2008 worden aanvragen waarvan de gewogen score negatief is, uitgesloten van subsidiëring. De gewogen score geeft immers een waardeoordeel over de kwaliteit van de aanvraag. Dat impliceert niet dat het project niet kan uitgevoerd worden, maar wel dat de CIW van mening is dat, zolang het project niet aangepast wordt waardoor de beoordeling op de toekenningscriterium ‘maatregelen van natuurtechnische milieubouw’ verbetert, het Vlaams Gewest geen suppletieve ondersteuning wenst te geven. De aanvrager kan uiteraard, na herwerking van het aanvraagdossier, in 2010 of later een hernieuwde aanvraag indienen.

Vervolgens werd de gewogen score, waarvan de gewogen score 0 of groter is, genormaliseerd met behulp van de volgende formule:

$$\text{Genormaliseerde score} = \frac{\text{Gewogen score} - \text{laagste score}}{\text{hoogste score} - \text{laagste score}} * 10$$

Deze genormaliseerde score varieert tussen 0 en 10 waarbij het dossier met de laagste gewogen score een 0 krijgt en het dossier met de hoogste gewogen score een 10. Deze genormaliseerde score wordt berekend tot op één decimaal. De genormaliseerde score laat toe de verschillende aanvragen onderling te rangschikken op het toekenningscriterium ‘maatregelen van

natuurtechnische milieubouw'. Een lage genormaliseerde score betekent echter niet dat het project slechts is, maar wel dat het lager gerangschikt wordt dan projecten met een hogere score.

6. Gelijkwaardige weging van de drie toekenningscriteria

Enkel voor de aanvragen die, door het gebruik van een genormaliseerde score voor elk van de drie toekenningscriteria niet negatief scoren, is voor elk toekenningscriterium een rangschikking, dit is de relatieve plaats van elke aanvraag, gekend. Door de genormaliseerde scores voor de drie toekenningscriteria op te tellen wordt een totaalscore bekomen die theoretisch varieert tussen 0,0 en 30,0. Deze totaalscore geeft een relatieve rangschikking van de aanvraagdossiers. Hoe hoger de totaalscore, hoe beter de aanvraag scoort over de drie toekenningscriteria. Een hoge totaalscore betekent echter niet dat het aanvraagdossier een hoge impliciete kwaliteit heeft, net zoals een lage totaalscore niet betekent dat het aanvraagdossier een lage impliciete kwaliteit heeft. De totaalscore geeft enkel de relatieve verhouding tussen de verschillende aanvraagdossiers weer.

Vervolgens worden binnen het beschikbare budget in volgorde van de score een subsidie toegekend aan de aanvragen tot het budget uitgeput is of tot alle aanvragen die in aanmerking kwamen voor subsidiëring behandeld zijn. Het saldo dat beschikbaar blijft na toekenning van deze subsidies wordt overgedragen naar het begrotingsjaar 2010.